

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šeimyniškių g. 19-401, 09236 Vilnius, tel. + 370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, http://eimin.lrv.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2026-07-

Nr. (4.5E)-3-

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS STRATEGINIŲ PREKIŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-1022 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-847, LIETUVOS RESPUBLIKOS GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-705 22, 23, 24, 25 IR 39 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-848(2) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SPROGMENŲ APYVARTOS KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. IX-1315 12 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XVP-849“ PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – EIMIN), vykdydama Ministrės Pirmininkės pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2025 m. spalio 22 d. rezoliucija Nr. Nr. S-4219 parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-847, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 22, 23, 24, 25 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-848(2) ir Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-849“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projekto tikslas – pateikti Vyriausybės išvadą dėl grupės Lietuvos Respublikos Seimo narių užregistruoto Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo Nr. I-1022 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-847, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 22, 23, 24, 25 ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-848(2) ir Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatymo Nr. IX-1315 12 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XVP-849 (toliau – Įstatymų projektai). Įstatymų projektais siūloma atsisakyti Strateginių prekių kontrolės įstatyme, Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme ir Sprogmenų apyvartos kontrolės įstatyme nustatytų ribojimų dėl visų A kategorijos ginklų ir sprogmenų importo, eksporto, tranzito, tarpininkavimo ir prekybos jais.

Nutarimo projektu, siūloma iš esmės pritarti Įstatymų projektų teisinio reguliavimo siekiui – sudaryti palankesnes sąlygas tarpininkų veiklai, paskatinti investicijas ir gynybos pramonės vystymąsi, sukurti papildomas pajamas valstybės biudžetui bei stiprinti Lietuvos, kaip patikimo gynybos sektoriaus partnerės, reputaciją, tačiau nepritarti Įstatymų projektams atsižvelgiant į Nutarimo projekte nurodytas priežastis.

Nutarimo projektas buvo teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai (toliau – KAM), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai (toliau – URM), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (toliau – VRM) (su Policijos departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PD) Nutarimo projektas atskirai nebuvo derinamas), Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (toliau –

FM), Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui (toliau – VSD), Asociacijai INFOBALT, Lietuvos pramonininkų konfederacijai (toliau – LPK), Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Asociacijai „Investors’ Forum“ Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmams.

Dėl Nutarimo projekto gautos oficialios suinteresuotųjų institucijų išvados.

Oficialiai pateiktose išvadose KAM, FM, VSD Nutarimo projektui pastabų neturėjo.

Asociacija INFOBALT, Lietuvos verslo konfederacija, Lietuvos darbdavių konfederacija, Asociacija „Investors’ Forum“ Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmai Nutarimo projektui pastabų ir pasiūlymų nepateikė.

TM, URM ir VRM Nutarimo projektui pateikė pastabas ir pasiūlymus, į kurias, iš esmės, buvo atsižvelgta.

Į vieną TM pastabą ir į vieną URM pastabą buvo atsižvelgta iš dalies, dėl šių pastabų anksčiau jau buvo parengta ir pateikta derinimo pažyma.

TM darbo tvarka Nutarimo projektui, taip pat, pateikė redakcinio pobūdžio ir teisės technikos pastabas į kurias buvo atsižvelgta.

URM pateiktose pastabose nurodė:

- tam, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpininkų veiklai, reikia nustatyti ir tinkamai įgyvendinti tiek papildomus reikalavimus tarpininkams, tiek papildomas kontrolės priemones, kurias taikytų kompetentingos valstybės institucijos;

- sutarties dėl prekybos ginklais, ratifikuotos Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. gruodžio 2 d., principai numato, kad *„visos valstybės pagal jų atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus atsako už veiksmingą tarptautinės prekybos įprastine ginkluote reguliavimą ir jos nukreipimo prevenciją, visoms valstybėms taip pat tenka pagrindinė atsakomybė už atitinkamų nacionalinių kontrolės sistemų sukūrimą ir įgyvendinimą“*. URM vertinimu, šiuo metu siūlomi pakeitimai galėtų pažeisti Lietuvos Respublikos tarptautinius įsipareigojimus, nes neatitinka veiksmingo reguliavimo principo – jie yra per platūs, neatsižvelgiama į papildomų kontrolės priemonių nustatymo poreikį. Įstatymuose turėtų būti numatytos konkrečios kontrolės priemonės, užtikrinančios Lietuvos Respublikos tarptautinių įsipareigojimų, numatytų Sutartyje dėl prekybos ginklais, įgyvendinimą. Minėti įsipareigojimai apima, be kita ko, įsipareigojimą nesuteikti leidimo perduoti ginkluotės arba kitų gaminių, jei tai pažeistų valstybės įsipareigojimus: pagal priemones, kurias patvirtino Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, remdamasi Jungtinių Tautų Chartijos VII skyriumi, ypač dėl ginklų embargo (Sutarties dėl prekybos ginklais 6 str. 1 d.); pagal kitus tarptautinius susitarimus, kurių šalis ji yra, visų pirma susijusių su įprastinės ginkluotės perdavimu ar neteisėta prekyba (Sutarties dėl prekybos ginklais 6 str. 2 d.); kuomet žinoma, kad ginklai ar gaminiai galėtų būti panaudoti genocidui, nusikaltimams žmoniškumui, rimtiems 1949 m. Ženevos konvencijų pažeidimams, atakoms prieš civilinius objektus ar civilius, kuriems suteikiama atitinkama apsauga, arba kitiems karo nusikaltimams, apibrėžtiems tarptautiniuose susitarimuose, kurios šalis ji yra (Sutarties dėl prekybos ginklais 6 str. 3 d.);

- Įstatymų projektuose trūksta nuostatų dėl tinkamo tarpininkų veiklos užtikrinimo, reeksporto ribojimo. Atsakomybė už prekybą, tinkamą sandorių patikrą ir galimą prekių nepageidaujamą nukreipimą didžiąja dalimi nugultų ant valstybės institucijų pečių, nors šias prievoles turi įgyvendinti eksportuotojai/tarpininkai, o licencijavimo procesas turėtų veikti kaip saugiklis, ne kaip pagrindinė užtikrinamoji priemonė;

- siekiant užtikrinti ginklų neplatinimą (ypatingai automatinių ginklų, kurie yra priskiriami A kategorijai, dėl jų daromos žalos konfliktuose ir didesnės rizikos, kad jie atsidurs netinkamose rankose), gerosios kitų Europos Sąjungos valstybių narių praktikos rodo, kad būtinos papildomos

sąlygos, pvz. dėl patikros po pristatymo (angl. *post-shipment control*), tačiau vertintina, kad turėtų būti apsvaistytos ir kitos kontrolės priemonės, pvz. „naujas už seną“ principas, kuomet nauji ginklai nėra parduodami, jei nėra sunaikinami seni, taip siekiant užkardyti neteisėtą ar nepageidaujamą platinimą. Šioms ir panašioms kontrolės priemonėms užtikrinti būtinas tinkamos sistemos sukūrimas Lietuvoje.

URM pasiūlė konsultuotis su šalimis partnerėmis dėl galimų kontrolės priemonių įdiegimo ir veiksmingo jų taikymo, gerųjų praktikų, deramų reikalavimų nustatymo tarpininkams ir pan. Įvykus konsultacijoms, būtina įvertinti ir papildomų kaštų, žmogiškųjų resursų poreikį, numatyti šias išlaidas biudžete, atsižvelgiant į konsultacijų rezultatus.

VRM savo pateiktose pastabose ir pasiūlymuose pabrėžė, kad sklandus ir nacionalinio saugumo interesų nepažeidžiantis ginklų kontrolės politikos keitimas įmanomas tik esant visų su A kategorijos ginklų prekybos, eksporto, importo, vežimo, tranzito, tarpininkavimo veiklą (kai ją vykdo ne gamintojai) kontroliuojančių institucijų pritarimui ir sutarimui bei nustačius efektyvų tokios veiklos kontrolės mechanizmą.

VRM manydama, kad informacija apie kontrolės galimybes yra aktuali siekiant priimti subalansuotus sprendimus dėl ginklų kontrolės politikos keitimo, pateikė Nutarimo projektui probleminius aspektus tik VRM sistemos apimtimi. Lietuvos policijos kompetencija ir įgaliojimai užsibaigia ties Lietuvos valstybės siena, ir tokias A kategorijos ginklų (karinių) eksporto kontrolės priemones, kaip, pvz., tiesioginiai patikrinimai trečiosiose šalyse po ginklų pristatymo (*post-shipment control*), turi atlikti ir užtikrinti kitos A kategorijos ginklų eksporto kontrolę vykdančios institucijos. Todėl VRM mano, kad visos susijusios institucijos turėtų įsivertinti biudžeto lėšų poreikį, kurių prireiktų norint įgyvendinti įstatymų projektais, dėl kurių rengiama Vyriausybės išvada. VRM preliminariais skaičiavimais manytina, kad papildomoms kontrolės funkcijoms atlikti policijai reikėtų įsteigti mažiausiai dvi naujas pareigybes (šis skaičius didėtų atsižvelgiant į naujų ūkio subjektų skaičių), o joms išlaikyti ir aprūpinti pirmiesiems metams preliminarus papildomų lėšų poreikis būtų 153 tūkst. EUR. Pabrėžiame, kad įstatymų projektais teikiamam pasiūlymui įgyvendinti lėšų bent vidaus reikalų srityje Lietuvos Respublikos 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nenumatyta ir jų skirti artimiausiu metu nėra finansinių galimybių.

LPK paprašė atidėti Nutarimo projekto svarstymą, sudarant galimybę visoms suinteresuotoms institucijoms ir verslui kartu aptarti Vyriausybės išvadoje pateikiamas pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektas 2026 m. vasario 23 d. buvo pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai.

Nutarimo projektas svarstytas 2026 m. kovo 10 d. vykusiam Tarpinstituciniame pasitarime, kuriame buvo nutarta, kad EIMIN, įvertinus TM, URM ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas bei pasiūlymus ir atitinkamai patikslinus Nutarimo projektą, klausimas bus svarstomas Vyriausybės posėdyje.

Nutarimo projektas darbo tvarka buvo pakartotinai suderintas su TM, URM, VRM ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe. Atsižvelgta į visas pakartotinai gautas pastabas.

Nutarimo projektas 2026 m. balandžio 27 d. buvo dar kartą pateiktas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai.

Nutarimo projektas buvo pakartotinai svarstytas 2026 m. gegužės 5 d. vykusiam Tarpinstituciniame pasitarime, kuriame buvo sutarta, kad EIMIN suderins Nutarimo projektą su KAM ir įvertins Lietuvos pramonininkų konfederacijos pastabas bei pasiūlymus.

Lietuvos Respublikos Prezidentūroje 2026 m. birželio 9 d. vykusiam pasitarime „Dėl leidimo tarpininkams prekiauti A kategorijos ginklais“ dalyvavo EIMIN, KAM, URM, VRM, VSD, PD, LPK, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos atstovai.

Lietuvos Respublikos Prezidentūroje vykusiame pasitarime (Pasitarimo 2026-07-17 protokolas Nr. 4D-718) buvo nutarta pritarti siūlymui, kad Vyriausybė parengtų neigiamą išvadą dėl šiuo metu Seime svarstomo Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo projekto, kartu numatant parengti naujus tarpusavyje suderintus projektus dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo pakeitimo ir Strateginių prekių kontrolės įstatymo pakeitimo. Taip pat pasitarime pritarta poreikiui sudaryti tarpinstitucinę darbo grupę, siekiant parengti Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo bei Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatymo pakeitimus.

Nutarimo projektas neprieštarauja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai ir strateginio lygmens planavimo dokumentams.

Nutarimo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentų nuostatas.

Nutarimo projektui įgyvendinti reikalingos valstybės biudžeto lėšos.

Nutarimo projektas neperkelia konkrečių Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų ir nenotifikuotinas Europos Komisijai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte naujos sąvokos nenustatomos.

Nutarimo projektas paskelbtas ir su institucijomis buvo derintas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau - TAIS) ir darbo tvarka.

Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Teisės taikymo, strateginių prekių ir sankcijų grupė (grupės vadovas Vitalijus Sosunovičius, mob. tel. + 370 650 76 523, el. p. vitalijus.sosunovicius@eimin.lt; patarėjas Kęstutis Kaminskas, mob. tel. + 370 661 97 635, el. p. kestutis.kaminskas@eimin.lt; patarėjas Darius Jakutis, mob.tel. + 370 685 31 681, el. p. darius.jakutis@eimin.lt).

PRIDEDAMA. Nutarimo projektas, 4 lapai.

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Edvinas Grikšas